

n°2 De Leisteenmijnen van Oignies-en-Thiérache

Op 31 'proefmijnen' werden er in Oignies enkel een tiental leisteenmijnen geëxploiteerd. Langs de *Ry d'Allyse* en op de hellingen van Chestion zijn talrijke ingangen van leisteenmijnen: *de Oude leisteenmijn van Oignies*, *deze van Sauveur*, van de *Trou du Diable*, van *Notre-Dame* en van *Saint-Théodore*, om er maar enkelen te noemen waarvan er nog overblijfselen zichtbaar zijn.

Twee leisteenmijnen van belang, de *Trou du Diable*, die sporadisch werd uitgbaat van 1810 tot 1926 en de *Leisteenmijn van Saint-Joseph*, ook wel *Hamérienne* genoemd, van 1852 tot 1926, waren de hoop van de inwoners van Oignies en kenden vele uitbaters, zonder dat dit echt voor langdurige welvaart zorgden.

Het lijkt erop dat de slechte resultaten van de leisteenmijnen van Oignies te wijten waren aan de concurrentie van Fumay, de hogere kwaliteit van de leisteen en de transportmogelijkheden die de nabijgelegen Maas met zich meebracht, net zoals het wegen-netwerk en het spoor.

De Leisteenmijn van Oignies

In Oignies waren deze laatste zo goed als onbestaande en soms onbereikbaar. Toen de tramlijn naar Olloy in 1911 werd ingehuldigd, was dat eigenlijk al te laat.

Om een leisteenbedrijf succesvol te kunnen runnen, was ergeld nodig, maar ook geschoolde arbeiders en bekwame leidinggevenden en techniekers. Helaas hielden niet alle uitbaters zich aan de voorschriften, betaalden ze op zeer onregelmatige basis, ontsloegen ze arbeiders zonder gegronde reden in het midden van de werkweek en negeerden ze elk toezicht op de risico's van ongevallen. Sommigen hadden zelfs cafés in de buurt van hun bedrijf geopend en ontvingen zo een percentage van de omzet.

Gezien het tekort aan exploitatiebedrijven trokken de meeste arbeiders uit Oignies naar de Franse leisteenmijnen, op minder dan twee uur wandelen. Door aan de andere kant van de grens te werken, konden ze tabak, alcohol, koffie enz. smokkelen. Dat was een gevaarlijke, maar lucratieve activiteit die ten zeerste werd geapprecieerd door de bevolking.

Ingang van de Hamérienne leisteenmijn

De Groupement des Ardoisiers de Oignies

In 1936 richtte een groep mijnwerkers samen met de directeur van de *Ardoisières Saint-Joseph* en *La Renaissance* in Fumay de maatschappij *Groupement des Ardoisiers de Oignies* op. Bedoeling was de ruwe leisteen in Fumay te kopen, die in Oignies te verwerken tot leien en die dan in België en in het buitenland te koop aan te bieden.

Een eerste atelier werd geïnstalleerd in de schuur van de *Magasins Généraux* in de Rue Saint-Antoine, nu de Rue Roger Delizée, die nu het *Maison des Jeunes de Viroinval* herbergt. Kort nadien werd in de gemeentebossen van Oignies een nieuw atelier gebouwd op de plaats die door de lokalen ook wel *Zorizette du Scrupia* werd genoemd, en later werd omgevormd tot feestzaal. In 1937 bereikte de productie, exclusief verricht door Belgische arbeiders, een record van 1.478.700 leien. De oorlog zorgde voor een onderbreking van de productie. In 1941 ondernamen nieuwe exploitanten een nieuwe poging om de oude leisteenmijnen over te nemen, maar ze gaven in 1954 definitief op.

De 'Groupement des ardoisiers de Oignies'